

ΘΕΜΑ: Βασικές επιλογές για την αναθεώρηση του Συντάγματος

1. Η πρωτοβουλία για την αναθεώρηση του Συντάγματος εκφράζει την ανάγκη μίας ριζικής ανανέωσης του θεσμικού εξοπλισμού της ελληνικής Κοινωνίας και Πολιτείας σε μία νέα εποχή για τη Χώρα. Η πρωτοβουλία αυτή αναλήφθηκε από το ΠΑΣΟΚ ήδη από το 1995, εμπλουτίστηκε όμως σε πολλά σημεία της με την παρούσα Κυβέρνηση.

2. Στις σχετικές συζητήσεις της Βουλής αναδείχθηκε έντονα ο καινοτόμος χαρακτήρας της, ιδίως σε αντιπαράθεση με ορισμένες απόψεις συνταγματικής πολιτικής που εξέφρασε η αντιπολίτευση. Πρέπει να σημειωθεί ότι η τελική πρόταση που υιοθέτησε η Βουλή δεν αποκλίνει παρά σε ελάχιστα σημεία από την πρόταση του ΠΑΣΟΚ.

3. Οι βασικές κατευθύνσεις που υιοθετήθηκαν και δεσμεύουν την αναθεωρητική Βουλή είναι:

α) Στο πεδίο των δικαιωμάτων

Η κατοχύρωση νέων δικαιωμάτων (στην αντίρρηση συνείδησης, στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, στο περιβάλλον, στην πληροφόρηση κ.λπ.) και η ενίσχυση του προστατευτικού πλαισίου κλασικών ελευθεριών.

β) Στο πεδίο της οργάνωσης του κράτους

Η αναβάθμιση των ανεξάρτητων δημόσιων αρχών σε συνταγματικά όργανα (ΕΣΡ, Συνήγορος του Πολίτη, ΕΕΤ κ.λπ.), επιλογή κρίσιμη για την προστασία του πολίτη από την κακοδιοίκηση, ιδίως όμως από την απειλή αναδυόμενων κέντρων ιδιωτικής εξουσίας στη νέα εποχή της τεχνολογικής ανάπτυξης.

γ) Στο πεδίο της συμμετοχής της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Προβλέπεται όρος για τη διευκόλυνση της συμμετοχής αυτής, ώστε στο βαθμό που επιταχύνεται, να μην προσκρούει σε απρόβλεπτα θεσμικά προσκόμματα (π.χ. στην απαίτηση νέας συνταγματικής αναθεώρησης). Πρόκειται για μείζονα επιλογή που

συνδέει άρρηκτα το μέλλον της Χώρας με την Ενωμένη Ευρώπη.

δ) Στο πεδίο του εκσυγχρονισμού της πολιτικής ζωής

Κατοχυρώνεται ο θεσμός του ελέγχου των δαπανών των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών και προβλέπεται σχετικά η έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα σε περίπτωση παράβασης. Καθιερώνονται επίσης αρχές αξιοπιστίας για τον καθορισμό του εκλογικού συστήματος και επανακαθορίζονται οι ρυθμίσεις για τα ασυμβίβαστα των βουλευτών.

ε) Στον τρόπο ανάδειξης του Προέδρου της Δημοκρατίας

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναδεικνύεται με διαδικασία που, ενώ εξασφαλίζει την ενισχυμένη νομιμοποίησή του, δεν διακινδυνεύει τη διάλυση της Βουλής και τον ουσιαστικό εκβιασμό του εκλογικού σώματος με τη δημιουργία τεχνητών “κρίσεων” στην πολιτική ζωή της χώρας.

στ) Στη λειτουργία της Βουλής

Το νομοθετικό έργο διευκολύνεται με ουσιαστικό τρόπο, χάρις στην πρόβλεψη της δυνατότητας να νομοθετούν οι διαρκείς κοινοβουλευτικές επιτροπές. Έτσι η Ολομέλεια της Βουλής παύει να αποτελεί έναν μηχανισμό απλής “διεκπεραίωσης” νομοθετημάτων και μπορεί να αφοσιωθεί στην επεξεργασία σε βάθος των σημαντικότερων από αυτά.

ζ) Στη λειτουργία της Δικαιοσύνης

Εξασφαλίζεται η αξιοπιστία και η διαφάνεια στον τρόπο ανάδειξης των προεδρείων των ανωτάτων δικαστηρίων και στην υπηρεσιακή εξέλιξη των δικαστών, με ένα νέο σύστημα επικεντρωμένο στην κατοχύρωση της εσωτερικής και εξωτερικής ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης.

η) Στη λειτουργία της Διοίκησης

Κατοχυρώνονται ρητά οι εγγυήσεις αξιοκρατίας στον τρόπο στελέχωσης της, ώστε να αντιμετωπισθεί με ριζικό τρόπο η πελατειακή πρακτική.

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2000

dis.A/01T/VasEpiloges.doc/3.2.00/p.1-3/rp